

Yayının Adı
Dergi Bilkent

Sayı 35
ISSN 1305-5178
Haziran 2021

Yayının Türü
Yaygın süreli yayın

Yayın Şekli
6 aylık - Türkçe, İngilizce

Yayın Sahibi
Bilkent Üniversitesi adına
Prof. Dr. Abdurrahman Kürşat Aydoğan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Behzat Orhan Aytür

Editör
Dr. Öğr. Üyesi Örsan Örgü

Yayın Yönetmenleri
Levent Başara
Burak Tokcan

Kapak
Maria Brzozowska

Yayın İdare Adresi
Bilkent Üniversitesi
06800 Bilkent/Ankara
Telefon: (312) 290 24 26
Faks: (312) 266 41 91
E-posta: dergi@bilkent.edu.tr
İnternet: www.bilkent.edu.tr
Yayıncı Sertifika No.: 51344

Tasarım ve Baskı
Meteksan Matbaacılık A.Ş.
Beytepe Köyü Yolu No.: 3
06800 Bilkent/Ankara
Telefon: (312) 266 44 10 pbx
Faks: (312) 266 41 50
E-posta: info@meteksan.com.tr
İnternet: www.meteksan.com.tr
Sertifika No.: 46519

Bilkent Üniversitesi İletişim Ofisi tarafından hazırlanan Dergi Bilkent, üniversitenin veri tabanındaki mezunlara ücretsiz gönderilir.

içindekiler

2 rektörün mesajı

3 üniversiteden haberler

10 portre

Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dekanı
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi
Prof. Dr. H. Altay Güvenir

14 bir başarı öyküsü

Uluslararası İlişkiler Bölümü Mezununu
Burçin Ressamoğlu

20 şehir planlama

Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölümü Mezununu
Dr. Harun Ekinoğlu

26 kültür turizmi

Arkeoloji Bölümü Mezununu
Hüseyin Eryurt

30 bilkent'ten sonra

32 mezunlardan haberler

42 sınıf haberleri

43 bilkent senfoni'den haberler

Değerli Bilkentliler,

Sizlere yaz mevsiminin coşkusuyla merhaba diyor, bu güzel mevsimin Bilkent camiası ve tüm dünya için çok daha mutlu ve huzurlu günlerin habercisi olmasını ümit ediyorum.

Pandemi koşulları altında geçen 2020-2021 akademik yılını başarıyla tamamladık. Kampüsümüz bu dönemde alışılmadık derecede sakin olsa da öğrencilerimiz, öğretim kadromuz ve tüm diğer çalışanlarımız bu süreçte özveriyle çalışmaya devam ettiler. Bilkent Üniversitesi'nin en yüksek kalitede eğitim verme geleneğini çevrimiçi ortamda da onların emekleri sayesinde aksatmadan devam ettirdik. Eğitimimizin vazgeçilmez bir parçası olan "uygulayarak öğrenme" prensibine bağlı kalarak derslerin laboratuvar ve stüdyo gibi modüllerini seyreltilmiş ortamlarda yüz yüze yürütmeye devam ettik.

Tümüyle çevrimiçi yürütülen derslerde de uygulama projelerini kesintisiz olarak sürdürdük. Eğitim konusundaki bu uygulamalarımızın, öğrencilerimize mezuniyet sonrası önemli bir rekabet üstünlüğü sağlayacağı inancındayım.

2020-2021 akademik yılı, Türkiye'nin en önde gelen araştırma üniversitesi olarak sevindirici gelişmeler yaşadığımız bir dönem oldu. Derginin ilerleyen sayfalarında göreceğiniz gibi birçok hocamız bu yıl da prestijli araştırma ödülleri aldı. Öğretim üyelerimizin araştırma çıktıları ve araştırmalarına sağlanan dış destekler gibi ölçütlerde de sağlıklı bir şekilde büyümeye devam ettik. Pandemi koşullarına rağmen üniversitenin geleceğine yatırım yapmayı sürdürdük ve birçok yeni hocayı Bilkent ailesine katarak kadromuzu daha da güçlendirdik.

Kampüste bu akademik yıl yaşanan önemli bir gelişme de Uygulamalı Bilimler Fakültesi'nin kurulmasıydı. Kamer Rodoplu Hoca'mızın liderliğinde büyük başarılar göstermiş ve Türkiye'de alanlarında önemli marka olmuş Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri bölümleri artık bu yeni fakülte çatısı altında faaliyet gösterecek. Bu yeni yapılanma ile bölümlerimizin başarılarının daha da yukarıya taşınacağına inanıyor, yeni fakültenin dekanı olarak görev yapacak Prof. Dr. H. Altay Güvenir'e başarılar diliyorum. Altay Hoca'yla derginin bu sayısında Portre bölümü için yapılan söyleşiye keyifle okuyacağınızı umuyorum.

Bu akademik yıl boyunca öğrencilerimiz için yürüttüğümüz kariyer destek faaliyetlerinin önemli bir bölümü mezunlarımızın kurduğu, çalıştığı veya yönetim kademesinde olduğu şirketlerle işbirliği içinde gerçekleşti. Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin oluşturduğu yetenek havuzunun ne denli kıymetli olduğunu öncelikle siz mezunlarımızın biliyor olması bizi elbette şaşırtmadı. Öğrencilerimizin kariyer gelişimlerine verdiğiniz desteğe teşekkür ediyor, bu desteğin yoğunlaşarak sürmesini diliyorum.

2020-2021 akademik yılı, mezunlarımızın üniversiteye bağışlar yoluyla da destek vermeyi artırdığı bir yıl oldu. Üniversitenin çeşitli projelerine yaptığınız bağışlarla özellikle pandemi döneminde ekonomik zorluk yaşayan başarılı öğrencilerimize destek oldunuz. Eğitimlerinde büyük fark yarattığınız öğrencilerimiz adına sizlere bir kez daha teşekkür ederim. İlerleyen dönemlerde de hem öğrencilerimize destek olabileceğiniz hem de üniversitenizde kalıcı bir iz bırakabileceğiniz bağış kampanyalarına artan bir coşkuyla katılacağınıza yürekten inanıyorum.

En iyi lise öğrencilerini Bilkent ailesine kazandırmak amacıyla da çalışmalarımızı yoğun bir şekilde sürdürüyoruz. Bu kapsamda Türkiye'nin önde gelen liseleriyle buluşuyor, onlara Bilkent'in hikâyesini, ideallerini ve gelecek hayallerini anlatıyoruz. Hiç kuşku yok ki sizlerin oluşturduğu örnekler ve mezuniyet sonrası gösterdiği başarılar, bu hayalleri gelecek nesil Bilkentlilerin gözünde en cazip ve inanılır kılan unsurlardır. Biz sizlerden nasıl gururla bahsediyorsak, eminim sizler de Bilkent mezunu olmanın kıvancını tüm dünyayla paylaşıyorsunuz.

Önümüzdeki dönemlerde de Bilkent Üniversitesi'ni hep birlikte yüceltmeye devam etmeyi içtenlikle temenni ediyorum, size ve sevdiğinizinize sağlıklı günler diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Abdullah Atalar
Rektör

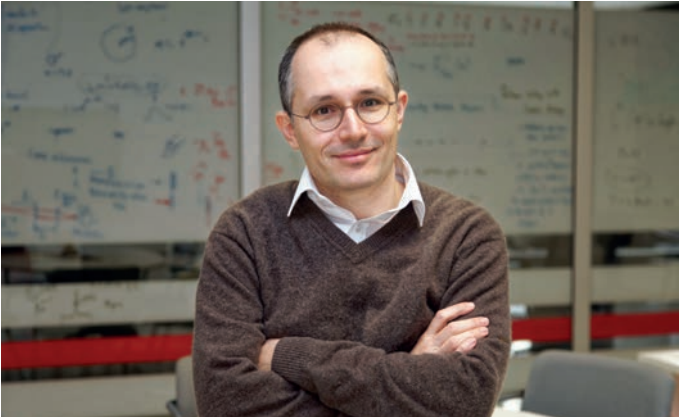
Covid-19'a Karşı Yerli Aşı

Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. İhsan Gürsel, Prof. Dr. Mayda Gürsel (Orta Doğu Teknik Üniversitesi) ile birlikte geliştirdiği Covid-19 aşısının çalışmalarında son aşamaya geldi. TÜBİTAK ve Nobel İlaç işbirliğinde insanlar üzerinde denemesi için onay alan bu aşı, rekombinant DNA teknolojisini kullanıyor ve bulaşıcı olmayan SARS-CoV-2 virüs tipini (COVID-19'a neden olan virüs) taklit ederek bağışıklık sisteminin daha etkin uyarılmasını sağlıyor. Bu sayede vücutta enfeksiyona neden olmadan bir bağışıklık tepkisi ortaya çıkarmayı amaçlayan bu aşının yıl sonuna doğru uygulanabileceği öngörülmüyor.

Acı Kaybımız

Dr. David Davenport (Bilgisayar Mühendisliği Bölümü), 16 Şubat'ta vefat etti. 1987'de katıldığı Bilkent Üniversitesi'nde birçok öğrenci yetiştirmiş ve önemli hizmetlerde bulunmuş olan hocamızın ailesine, öğrencilerine ve Bilkent camiasına başsağlığı dileriz.

Ömer İlday'a ERC Fonu

Doç. Dr. F. Ömer İlday (Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve Fizik Bölümleri), ablyasyon soğutmalı lazer malzeme etkileşimlerine yönelik çalışmalarıyla Avrupa Araştırma Konseyi'nden (European Research Council - ERC) kavram kanıtı (proof of concept) fonu kazandı. ERC'nin daha önce destek olduğu lider araştırmacılara sağlanan bu fon, destekli projelerin bilimsel, sosyoekonomik ve ticari potansiyelini doğrulayacak ek çalışmalara veriliyor. Dr. İlday, ultrahızlı lazer atımları kullanarak malzemelerin kendiliğinden oluşum mekanizmalarıyla nanoyapılandırılmasını hedefleyen projesiyle 2014 - 2019 yılları arasında ERC'den güçlendirme (consolidator) fonu almıştı.

BAGEP Ödülleri

Serkan Belkaya

Fatih İnci

Serkan Kasırğa

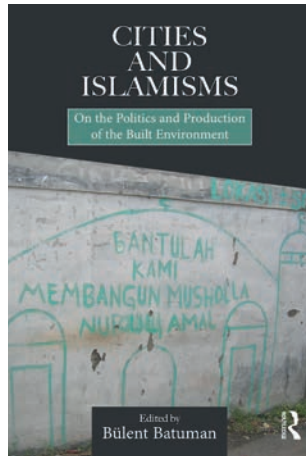
Selin Kocaman

Halil İ. Okur

Dr. Öğr. Üyesi Serkan Belkaya (Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü), Dr. Öğr. Üyesi Fatih İnci (Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Enstitüsü - UNAM), Dr. Öğr. Üyesi Serkan Kasırğa (Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Enstitüsü - UNAM), Dr. Öğr. Üyesi Selin Kocaman (Endüstri Mühendisliği Bölümü), Dr. Öğr. Üyesi Halil İ. Okur (Kimya Bölümü), Bilim Akademisi Genç Bilim İnsanları Programı (BAGEP) Ödülü'nü kazandılar. 2013'ten bu yana Bilim Akademisi tarafından düzenlenen bu ödül, 40 yaşın altındaki araştırmacıların bilimsel çalışmalarını desteklemek amacıyla veriliyor.

Bülent Batuman'dan Yeni Kitap

Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı ve Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Bülent Batuman'ın editörlüğünü üstlendiği "Cities and Islamisms: On the Politics and the Production of Architecture" başlıklı kitap okurla buluştu. İngiltere merkezli yayınevi Routledge tarafından yayımlanan bu eser, siyasal İslam ile mekânsal dinamikler arasındaki ilişkinin yapıyı çevreye etkilerini uluslararası boyutta değerlendiren çalışmalardan oluşuyor.

Zorunlu Göçe Disiplinlerarası Bakış

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Saime Özçürümez'in editörleri arasında yer aldığı bir kitap, ABD merkezli National Association for the Advancement of Psychoanalysis tarafından ödüle değer görüldü. Zorunlu göç konusunu psikoloji, psikanaliz, sosyoloji ve siyaset pencerelerinden değerlendiren "Forced Migration and Social Trauma" başlıklı bu kitabı 2018'de İngiliz yayınevi Routledge yayımlamıştı.

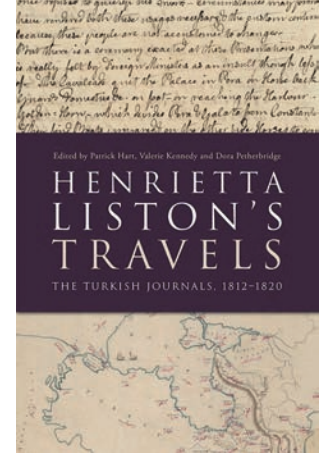
19. Yüzyıldan İstanbul İzlenimleri

Patrick Henry Hart

Valerie Kennedy

İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden Dr. Öğr. Üyesi Patrick Henry Hart ve Dr. Öğr. Üyesi Valerie Kennedy'nin editörleri arasında bulunduğu "Henrietta Liston's Travels: The Turkish Journals, 1812-1820" başlıklı kitap, Edinburgh University Press tarafından basıldı. İskoç diplomat Robert Liston'un 1812'de başladığı İstanbul görevi süresince eşi Henrietta Liston'un tuttuğu günlükleri ve gezi yazılarını ilk kez okurla buluşturan bu yapıt, 19. yüzyıl Osmanlı kültürüne bireysel, toplumsal ve politik bir bakış sunuyor.

TÜBA-GEBİP Ödülleri

Eliza Gheorghie

Hulusi Kafalgönül

Ahmet Şensoy

Efe Tokdemir

Ghaith Makey

Dr. Öğr. Üyesi Eliza Gheorghie (Uluslararası İlişkiler Bölümü), Dr. Öğr. Üyesi Hulusi Kafalgönül (Malzeme Bilimi ve Nanoteknolojisi Enstitüsü - UNAM), Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Şensoy (İşletme Fakültesi), Dr. Öğr. Üyesi Efe Tokdemir (Uluslararası İlişkiler Bölümü) ve Dr. Ghaith Makey (Malzeme Bilimi ve Nanoteknolojisi Enstitüsü - UNAM), Türkiye Bilimler Akademisi Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanlarını Ödüllendirme Programı (TÜBA-GEBİP) 2020 yılı ödülüne değer görüldü. TÜBA, 2001'den beri yürüttüğü bu program çerçevesinde, mühendislik bilimleri, doğa bilimleri, sosyal bilimler ve sağlık bilimleri alanlarında çalışmalar yapan 400'ün üzerinde araştırmacıya fon ve bilimsel danışmanlık desteği sağladı.

Optimizasyon ve Dışbükeylik Üzerine Notlar

Endüstri Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Mustafa Ç. Pınar'ın "Dışbükeylik ve Optimizasyon Ders Notları" başlıklı kitabı Seçkin Yayıncılık'tan çıktı. Optimizasyonda dışbükeylik konusunu kavramsal ve uygulamalı açılardan ele alan bu kitap, mühendislik, iktisat ve istatistiğe yönelik örneklerle öğrenciler için zengin bir kaynak oluşturuyor.

Geçmiş Aydınlatan Bir Proje

Dr. Öğr. Üyesi Müge Durusu Tanrıöver (Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölümü), Amerikan Arkeoloji Enstitüsü (Archaeological Institute of America - AIA) tarafından verilen Richard C. MacDonald araştırma bursunu kazandı. Dr. Tanrıöver'in "Geç Bronz Çağı Anadolu'sunda Çatışma, Egemenlik ve Direniş" başlıklı projesiyle aldığı bu burs, Truva Savaşı'nın tarih öncesi Akdeniz coğrafyası üzerindeki etkilerine ışık tutan akademik çalışmalara veriliyor.

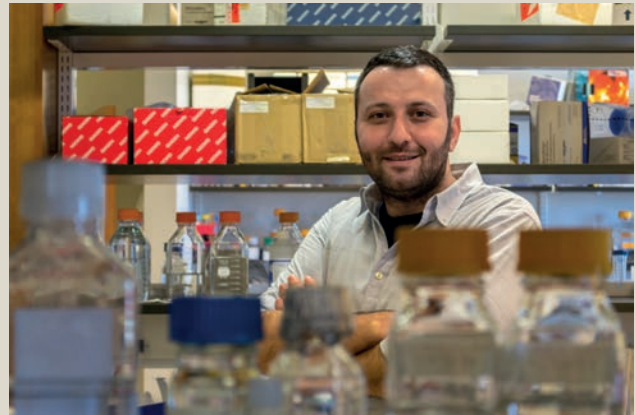
Hukuk Öğrencilerimizin Başarısı

Hukuk Fakültesi öğrencileri, uyuşmazlık çözümü için İngilizce savunma ve uluslararası tahkim usulünü içeren Willem C. Vis Uluslararası Kurgusal Dava Yarışması'ndan önemli bir dereceyle döndü. Öğrencilerimiz, yarışmanın 28 yıllık tarihinde en iyi 16 takım arasına yükselmeyi başaran ilk Türk ekibi oldu. Beyza Nur Adıgüzel, Elifsu Gözen, Arslan Faruk Gülsoy, Ahmet Furkan Karagölge, Emin Tuna Yılmaz'ın oluşturduğu ve farklı ülkelerden 382 hukuk fakültesi ile yarışan ekip, fakültenin mezunlarından Derya Durlu Gürzumar tarafından çalıştırıldı.

EMBO Desteği Aldı

Dr. Öğr. Üyesi Serkan Belkaya (Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü), nadir görülen genetik hastalıklar ile genetik mutasyon arasındaki nedensel ilişkileri konu alan bilimsel çalışmalarıyla Avrupa Moleküler Biyoloji Örgütü'nden (European Molecular Biology Organization - EMBO) kurulum desteği aldı. Merkezi Almanya'da bulunan EMBO, yaşam bilimleri çalışmaları yapan araştırmacılara kendi araştırma gruplarını kurmaları amacıyla sağladığı bu fonu 2006'dan beri veriyor. Dr. Belkaya, bu çerçevede EMBO'nun genç araştırmacılar ağına ve çeşitli kariyer gelişim programlarına katılabilecek.

Öğretim Üyelerimize Ödül

Emine Ülkü Sarıtaş

Luca Biancofiore

Ferdi Karadaş

Burak Ülgüt

Doç. Dr. Emine Ülkü Sarıtaş (Elektrik - Elektronik Mühendisliği Bölümü), Dr. Öğr. Üyesi Luca Biancofiore (Makine Mühendisliği Bölümü), Dr. Öğr. Üyesi Ferdi Karadaş (Kimya Bölümü) ve Dr. Öğr. Üyesi Burak Ülgüt (Kimya Bölümü), ODTÜ Prof. Dr. Mustafa N. Parlar Eğitim ve Araştırma Vakfı'nın 2020 yılı Araştırma Teşvik Ödülü'ne değer görüldü. Bu ödül, çalışmalarıyla bilimin ve teknolojinin ilerlemesine katkı sağlayan 40 yaş altı bilim insanlarına veriliyor.

Pandemide Sosyal ve Psikolojik Dinamikler

Ayşenur Dal

Efe Tokdemir

Dr. Öğr. Üyesi Ayşenur Dal (İletişim ve Tasarım Bölümü) ve Dr. Öğr. Üyesi Efe Tokdemir (Uluslararası İlişkiler Bölümü), toplumsal ve siyasi kutuplaşmaların görüldüğü toplumların Covid-19 mücadelesindeki sosyal ve psikolojik dinamiklere ilişkin ortak araştırma projeleriyle Sakıp Sabancı Uluslararası Araştırma Ödülü'nü kazandılar. Sabancı Üniversitesi tarafından 2005'ten bu yana düzenlenen bu ödül, Türkiye'nin çağdaş dünyadaki rolüne katkı sağlayacak kültür, toplum ve politika içerikli akademik çalışmalara veriliyor.

Kariyer Fuarı'nda Bir İlk

Kariyer ve Mezunlar Ofisi tarafından 23. kez düzenlenen geleneksel Kariyer Fuarı, bu yıl ilk kez çevrimiçi olarak Zoom platformu üzerinden gerçekleştirildi. Bir haftaya yayılan etkinliğin ilk üç günü, şirketlerin genel tanıtım sunumlarına ayrıldı. Öğrenciler, takip eden günlerde ise ilgi duydukları şirketlerin temsilcileriyle bireysel toplantılar yaptı. Fuar aralarında Aselsan, AvivaSA, Boeing, HSBC, JotForm, Şişecam, PricewaterhouseCoopers, Sahibinden.com, Türk Telekom ve Vestel'in de bulunduğu 38 şirket katıldı. Bilkent Üniversitesi, katılımcı şirketler tarafından üniversitenin burs fonuna yapılan bağışlar aracılığıyla başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere Destek Bursu da sağlayacak.

Hocalarımıza Marie-Curie Bursu

Ayşegül Dündar

Erdinç Tatar

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Dündar (Bilgisayar Mühendisliği Bölümü) ve Dr. Öğr. Üyesi Erdinç Tatar (Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü), Avrupa Komisyonu'nun Marie Skłodowska-Curie bireysel araştırma bursunu kazandılar. Dr. Dündar üç boyutlu görüntülerin derin sinir ağları aracılığıyla sentezlenmesini konu alan, Dr. Tatar ise milimetrik boyutlu bir boşlukta gazın akustik rezonansı ile bir mikro rezonatörü eşleştirip ortak çınlama frekansını ve sönümlenmeyi evrensel gaz sensörü olarak kullanmayı amaçlayan projeleriyle bu bursu değer gördüler.

Akıllı Sözleşmeler ve Hukuk

Hukuk Fakültesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Pinar Çağlayan Aksoy, "Akıllı Sözleşmelerin Kuruluşu ve Geçerlilik Şartları" başlıklı bir kitap kaleme aldı. Kitabında blokzincir tabanlı akıllı sözleşmelerin hukuki niteliğini inceleyen Dr. Çağlayan Aksoy, bu sözleşmelerden doğan hukuki sorunların çözüm yöntemlerini borçlar hukuku kuralları bağlamında değerlendiriyor.

Lutz Peschke'ye Araştırma Fonu

Dr. Öğr. Üyesi Lutz Peschke (İletişim ve Tasarım Bölümü), iki projesi için Avrupa Komisyonu'ndan Horizon 2020 araştırma desteği aldı. İlk projede bilim dünyası ile toplum arasında pandemiye yönelik bilgi etkileşiminin verimliliğini inceleyecek olan Dr. Peschke, diğer çalışmada Avrupa'daki kültürel kimliğin oluşmasında medya platformlarının rolünü araştırarak. Farklı bilim dallarında sürdürülen yenilikçi çalışmaları endüstri ve toplumla bütünleştirmeyi hedefleyen Horizon 2020, Avrupa Birliği'nin sağladığı en kapsamlı araştırma fonu olarak öne çıkıyor.

Kuantum Hesaplama Yenilikçi Yaklaşım

Dr. Öğr. Üyesi Cihan Okay (Matematik Bölümü), "Kuantum Kaynakların Topolojisi" başlıklı projesiyle ABD Hava Kuvvetleri Bilimsel Araştırma Ofisi'nden araştırma desteği almaya hak kazandı. Topolojinin kuantum hesaplama uygulamaya ve bu alanda yeni protokollerin geliştirilmesi amacıyla ileri matematiksel yöntemlerin kullanılacağı bu proje, kuantum bilgisayarların bilgi işleme kapasitesini artırmak için cebirsel topolojiden yararlanarak yeni hesaplama modellerinin geliştirilmesini öngörüyor.

“Araştırmalarımnda beni en çok heyecanlandıran Şey, geliştirdiğim makine öğrenmesi algoritmalarının insanların yararına kullanıldığını görmektir.”

portre

Uygulamalı Bilimler Fakóltesi Dekanı ve Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. H. Altay Güvenir ile akademik ve idari görevlerini konuştuk.

Mühendisliğe ilginiz ne zaman başladı?

Okul döneminden önce başladığını söyleyebilirim. Bir oyuncak arabamın içini açtığımı hatırlıyorum. Bu araba, ilk hız verdiğinizde uzun süre yol alabiliyordu. Bunun nasıl olduğunu bayağı merak etmiştim. İçinde bir dişli sistemi ve büyük bir silindir olduğunu gördüm. Arabaya verilen ilk hız dişlilerle yüksek hızlara çıkarılıyor ve silindiri döndürüyor, silindir de yüksek moment ile dönmeye devam ederek arabanın uzun süre gitmesini sağlıyordu. Arabayı sürmek yerine tekerlekleri döndürüp silindirin yüksek hızla dönüşünü izlemek bana daha ilginç gelmişti. O zamanlar bu enteresan tekniğin başka nerelerde kullanılabileceğini düşündüğümü hatırlıyorum. İlkokulda matematik, ortaokul yıllarında geometri, cebir, fizik ve kimya en sevdiğim derslerdi. Fizik ve kimya derslerimiz laboratuvarında yapılırdı. Bazı deneyleri evde kendim tekrar ederdim.

Lise yıllarında optik ve elektronik konuları çok ilgimi çekmişti. Gözlükçülerden çıkma gözlük camları alır, daire şeklinde kestirir, evde onlardan dürbün, teleskop, mikroskop ve projeksiyon makineleri yapardım. Lisedeysen elektronik devre şemaları bulmuş ve gerekli parçaları satın alıp bir amplifikatör, onun önüne de bir rezonans devresi ve diyot takarak radyo yapmışım. Elektrik veya mekanik cihazların nasıl çalıştığını öğrenmek ve öğrendikten sonra da benzerlerini veya başka alanlara uygulamalarını yapmaya ilgi duyuyordum. Lise son sınıfta ilgim elektronik cihazlara yönelince elektronik okumaya karar verdim. Üniversiteye girdiğimde Türkiye’de adında elektronik geçen tek bölüm İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Elektronik ve Haberleşme Bölümü’yü. İlk tercihim olan bu bölümde lisans ve yüksek lisans eğitimimi tamamladım.

Bilgisayar mühendisliğine nasıl yöneliniz?

İTÜ’deki yüksek lisans çalışmalarını Elektrik-Elektronik Fakültesi’nin Telekomünikasyon Tekniği kürsüsünde yapmışım. Tezimin konusu bilgisayar ağları üzerineydi. Bilgisayar ağlarını çizgeler olarak modelleyebilirsiniz. Bu nedenle hem çizgeler hem de çizgeler üzerinde çeşitli algoritmalar geliştirmem ve gerçekleştirmem gerekiyordu. Bunun için de tez hocamın sadece Basic dilinde çalışan kişisel bilgisayarı üzerinde bilgisayar programları yazmam gerekiyordu. Programları yazmak bilmece çözmek gibiydi ve çok zevkliydi. Yazdığım programları sınıf arkadaşlarıma anlatmaktan keyif aldığımı da fark etmişim. O aşamada bilgisayar mühendisliği alanında çalışmaya, hatta eğitimimi bu alanda sürdürmeye karar verdim. Ben yüksek lisans programındayken Kontrol ve Bilgisayar Mühendisliği Bölümü açılmıştı; fakat o yıllarda İTÜ’de bilgisayar mühendisliğine yönelik lisansüstü program yoktu.

Akademik kariyer yapma fikriniz ne zaman doğdu?

Yüksek lisans tezim üzerinde çalışırken araştırma yapmak ve yeni algoritmalar geliştirmekten çok zevk aldığımı fark ettim. Zamanımın büyük çoğunluğunu fakültenin kütüphanesinde geçiriyor, diğer araştırmacıların yayınlarını ve kendi alanımdaki uygulamalarını araştırıyordum. Yeni algoritmalar geliştirmek, kâğıt üzerinde doğruluğunu gösterdikten sonra bunları programa dönüştürmek ve hatalarını giderip çalışır duruma getirmek bana büyük mutluluk veriyordu. Bunun üzerine bilgisayar bilimleri alanında doktora çalışması yapmaya karar verdim. Yüksek lisans programındayken aynı fakültede asistan olarak da görev yapıyor, lisans öğrencilerine telekomünikasyon laboratuvarlarında yardım ediyordum. Öğrencilere bir şeyler öğretmenin de ilgimi çektiğini fark ettim.

O yıllarda bilgisayar bilimleri araştırmalarının en yoğun yapıldığı yerler ABD’deki üniversitelerdi. Ben de oradaki üniversitelerden birine gitmeye karar verdim. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın yurt dışı doktora bursu sınavlarına girdim ve ABD’de bilgisayar mühendisliği alanında doktora bursu kazandım; ancak o sırada kısa dönem askerliğimi yapma fırsatı çıkınca doktora çalışmalarımı biraz erteledim. Askerlik hizmetimi tamamlayıp New York’taki bir dil okulunda 3 aylık İngilizce eğitimi aldıktan sonra Ohio’daki Case Western Reserve Üniversitesi’nde doktora başladım.

Bilgisayar Mühendisliği ve Bilimleri Bölümü’ndeki doktora çalışmalarım sırasında bilgisayar kontrollü tezgâhlar üreten bir firma için yapılan bir uzman sistem geliştirme projesinde görev aldım. Bir süre bir yazılım firmasında yarı zamanlı bilgisayar mühendisi olarak da çalıştım. Zamanımın çoğunu doktora tezime ayırdım. O yıllarda yapay zekâ çalışmaları yeni yeni ortaya çıkıyordu. Bu alanda aldığım iki ders bayağı ilgimi çekmişti. Makine öğrenmesi konusunda da çalışmalar başlıyordu. Doktora tezime ise problem çözme için strateji öğrenme üzerineydi.

Bilkent Üniversitesi’ne katılma sürecinizi anlatabilir misiniz?

1987 yazında doktora tezimi sunmaya hazırlanırken Bilkent’ten öğretim üyeliği daveti aldım. Tezimi bitirip Türkiye’ye döndüm ve Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nde çalışmaya başladım. Milli Eğitim Bakanlığı, bursumun mecburi hizmeti nedeniyle beni Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’ne öğretim üyesi olarak da atadı. Yaklaşık bir yıl kadar her iki üniversitede çalıştım; ancak o yorucu tempoda araştırma yapmaya zamanın kalmayınca bakanlığa borcumu ödedim ve 1988’de Hacettepe Üniversitesi’nden ayrıldım.

O yıllardan bugüne Bilkent'in ve bölümünüzün bir portresini çizebilir misiniz?

Bilkent Üniversitesi'ne katıldığımda Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde 4 öğretim üyesi vardı. Ben beşinciydim. Yakın geçmişte kaybettiğimiz Dr. David Davenport benden iki hafta kadar önce başlamıştı. David Hoca'yı bu vesileyle rahmetle anıyorum. Benim geldiğim yıl birinci ve ikinci sınıflar ile lisansüstü programlarda öğrenci vardı. Lisans programına uzun süre sadece 50 burslu öğrenci alındı. Daha sonraki yıllarda ücretli ve %50 burslu öğrenciler de alınmaya başladı.

İlk yıllarda her ders sadece bir yarıyıl da ve bir şube olarak verildi. Lisansüstü öğrenciler Türkiye'nin en başarılı mühendisleriydi. Bu durum hep böyle devam etti. Bölümdeki öğretim üyesi sayısı da öğrenci sayısına paralel olarak arttı.

Son yıllarda bilgisayar mühendisliği mesleğinin popülerleşmesi ve bilgisayar mühendislerine talebin hızla artması nedeniyle bu alanda doktora programlarına devam eden öğrenci sayısında bir azalma gözleniyor. Büyük uluslararası firmaların doktoralı bilgisayar mühendislerine gösterdiği talebin yükselmesiyle tüm dünyada bilgisayar mühendisliği bölümlerine öğretim üyesi bulmak zorlaşıyor.

Güncel araştırma başlıklarınızı öğrenebilir miyiz?

Doktora çalışmam, problem çözme için strateji öğrenen bir bilgisayar sistemi geliştirmeye dayalıydı. O zamandan bugüne araştırma alanım hep makine öğrenmesi algoritmaları geliştirme üzerinedir. Son zamanlarda geliştirdiğim öznelik tabanlı öğrenme yaklaşımını sınıflandırma, regresyon ve sıralama öğrenme problemlerine uyguladım ve çok başarılı sonuçlar aldım.

Bu yaklaşımın başlıca özellikleri, eksik veriler içeren veriler üzerinde çalışması, öğrenme ve tahmin yapma aşamalarının

hızlı olması, öğrendiği modelin insanlar tarafından anlaşılabilir ve yorumlanabilir olması, dolayısıyla veri analizi çalışmalarına uygun olmasıdır. Bence en önemli özelliği de bu algoritmayı bir veri kümesine uygulayacak araştırmacının deneme ve yanılma yoluyla belirlemesi gereken parametrelerinin olmamasıdır. Söz konusu yaklaşımı tıbbın çok sayıda alanıyla birlikte bazı iktisat problemlerine uyguladık ve çok başarılı sonuçlar elde ettik.

Araştırma yapmanın size en çok heyecan veren yönü hangisi?

Araştırmalarımda beni en çok heyecanlandıran şey, geliştirdiğim makine öğrenmesi algoritmalarının insanların yararına kullanılmakta olduğunu görmektir.

Hangi dersleri anlatmaktan keyif alıyorsunuz?

Bilkent Üniversitesi'nde çalışmaya başladığımda birinci sınıf öğrencilerine programlama ve algoritmalar, lisansüstü programda da çeşitli yapay zekâ dersleri verdim. Daha sonraları üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine çeşitli dersler anlattım. Şu anda üçüncü sınıf öğrencilerine verdiğim programlama dilleri derslerinden büyük keyif alıyorum. Programlama dilleri sürekli yeniliklerin yaşandığı, her dönem farklı konular ekleyebildiğimiz bir alan. Bu derste öğrenciler her dönem farklı bir alanda bir programlama dili tasarlayıp ayrıştırıcısını yazıyorlar. Bunun öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmeye fayda sağladığını düşünüyorum.

Bölümdeki eğitimlerine yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerine verdiğim programlama ve algoritmalar derslerinin de çok önemli olduğunu düşünüyorum; çünkü öğrencilerin çoğu programlama konusunda bilgili olmayabiliyor. İşte o öğrencilerin programlama konusunda heveslerinin kırılmadan konulara alıştırılması büyük önem taşıyor. Ben bunun o konuyu ilk olarak anlatan öğretmenin başarısıyla ilgili olduğunu düşünüyorum.

Yenilikçi Tasarım ve Girişimcilik (GE 401-402) dersini de veriyorsunuz. Bu dersin öğrencilere katkılarına dair görüşlerinizi alabilir miyiz?

GE 401-402 dersi, farklı disiplinlerden öğrencilerin bir araya gelerek kendi mesleki bilgi birikimlerini kullanarak proje geliştirdikleri, farklı bölümlerde eğitim gören arkadaşlarıyla birlikte takım olma becerilerini kazandırdıkları bir ders. Bu dersin diğer bir öne çıkan özelliği de öğrencilerin inovasyon konusunda etraflarını gözlemlemelerini sağlaması, çözebilecekleri problemleri belirleyip yenilikçi çözümler üretme ve uygulama yeteneklerini geliştirmelerine ön ayak olmasıdır. GE 401-402 öğrencileri, sadece verili bir problemi çözmekle kalmıyor, çözüldüğünde insanlığa katkıda bulunacak problemleri de bulma yönünde kendilerini geliştirebiliyorlar.

Benzer bir stratejiyi Bitirme Tasarım Projesi (CS 491-492) derslerinde de uyguluyoruz. Bu derslerde de öğrenciler inovasyon değeri taşıyacak problemi buluyor ve çözümünü geliştiriyorlar. Bilkent mezunları bence sadece iş arayan ya da çalışan değil, iş kurup iş veren girişimciler de olabiliyorlar.

Pandeminin getirdiği yeni eğitim atmosferine nasıl uyum sağladınız?

Pandemi döneminde üçüncü sınıf öğrencilerine programlama dilleri dersi veriyorum. Bu derste farklı dillerde programlar yazıp çalıştırıyoruz. Yüz yüze ders döneminde yazdığımız programlar sınıftaki perdeye yansıyor. Sınıfın arka sıralarında oturmak zorunda kalan öğrenciler için yazılar bazen küçük kalabiliyordu. Çevrimiçi eğitimde öğrenciler programları kendi bilgisayar ekranlarında görebiliyor ve bunun daha yararlı olduğu şeklinde yorumlar yapıyorlar.

Yüz yüze eğitim günlerinde anlattığım konuların öğrenciler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını gözlerinden anlar, tek tek onlara sorular sorar, anlaşılmayan yerleri tekrar ederdim. Çevrimiçi eğitim modelinde bu şansımız olmuyor. Yüz yüze eğitimin daha canlı ve daha zevkli olduğu kanısındayım.

Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu (UTİYO) statüsünün değişmesiyle kurulan Uygulamalı Bilimler Fakültesi'nin dekanlığını da yürütüyorsunuz. Fakültenin işleyişi ve hedefleri konusunda neler söylemek istersiniz?

Bu görevi çok önemsiyorum. Fakültemizde Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri ile Turizm ve Otel İşletmeciliği gibi iki köklü bölüm var. Her iki bölümün öğretim elemanları da fakülte olmak konusunda çok heyecanlı. Bu heyecan bana umut veriyor. Eğitim ağırlıklı bir sistemden araştırma ağırlıklı bir sisteme doğru geçiyor olacağız. Önümüzde uzun bir yol var. Eski UTİYO Müdürü Kamer Rodoplu bu konuda bana çok destek veriyor.

Yaklaşık 20 yıl Bilgisayar Mühendisliği bölüm başkanlığını da yapmıştınız. Akademik çalışmalarınız ile idari görevlerin zaman yönetimi hangi formüle dayanıyor?

1997 - 2001 arası bölüm başkan yardımcısı, 2001 - 2019 arası ise bölüm başkanı olarak çalıştım. İdari görevlerin araştırma hızını kestiği kuşku götürmez. Araştırmacılık, uzun süreler başka bir konuyla ilgilenmeden tek bir konuya yoğunlaşmanızı, idari görevler ise anda karar almanızı gerektiriyor. Ben de gündüz saatlerimi idari görevlere ve derslere, akşam saatlerimi, hafta sonlarımı ve tatil günlerimi ise araştırmaya ayırıyorum.

Yöneticilikte önem verdiğiniz ilkeleri paylaşabilir misiniz?

Bir yöneticiden genel olarak beklenen, yönettiği kurumu önceden belirlenmiş performans ölçütlerine göre ileriye götürmesidir. Her yönetici, görevinde başarılı olabilmek için, görevi aldığı ve bıraktığı anlar arasında bu ölçütler açısından bir ilerleme kaydetmelidir. Bunun sağlanabilmesi, o birimdeki her çalışanın huzurlu olmasına bağlıdır. Bu nedenle adil olmaya çok önem veriyorum. Konmuş kurallar her zaman, herkese uygulanmalı. Ben istisnaların kaidelere zarar verdiğini düşünüyorum.

İstisnai uygulamaların veya sık sık kural değiştirmenin de büyük bir maliyeti var. İnsanların tüm kurallara ve sisteme duyduğu güven zedelenebilir; bu da kurumdaki adalet inancını sarsar. Adalet olan güvenin sarsılması, çalışma huzurunu ve başarıyı engeller. Kurallar titizlikle belirlenmeli, bir kere konduktan sonra herkes için, her koşulda uygulanmalıdır. Benim yöneticilik prensibim budur.

Benim bir diğer yöneticilik görevim de Bilkent Üniversitesi - TÜSİAD Bilgi Toplumu Forumu'ndaydı. Bu forum, TÜSİAD'ın üniversitelerle ortak olarak oluşturduğu forumların dördüncüsü olarak 2015'te kurulmuştu. TÜSİAD 2020 yılı sonu itibarıyla tüm forumlarını sonlandırana kadar forumun direktörlüğünü yürüttüm. Beş yıllık dönemde ülkemizin dijitalleşmesine katkıda bulunmaya

çalıştık. Bu çerçevede her yıl bir konferans düzenledik. Konularımız büyük veri, bilgi güvenliği, blok zinciri ve kripto paraları. Firmaların dijitalleşmesinin ölçülmesi ekseninde çalışmalar yaptık ve raporlar yayınladık. Mobil uygulama geliştirme maratonu, ilkökul öğrencilerine bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) tanıtımları yaptık.

Bilgisayar mühendisi adayı gençlere önerilerinizi aktarabilir misiniz?

Bilgisayar mühendisliğini seçen öğrencileri öncelikle kutlarım. Eğitim hayatı bir konuya uzun süre odaklanıp çalışmayı, uykusuz geceler geçirmeyi gerektirecek. Buna hazır olsunlar. Bütün bunları yaparken başarının ödülünü çok hızlı alacaklar ve yorgunluklarının başarı ve mutluluğa dönüştüğünü görecekler. Tüm dünya dijitalleşme yönünde hızla ilerliyor. Hatta Covid-19 salgını bu hızı farklı bir ivme kattı. Bilgisayar mühendisleri geleceğin yaşam şeklini belirleyecekler. Bununla gurur duymalılar.

Kişisel ilgi alanlarınızı öğrenebilir miyiz?

İş dışında en büyük ilgi alanım doğa ve deniz. Bitki yetiştirmeyi, fırsat buldukça doğada yürüyüş yapmayı ve fotoğraf çekmeyi çok seviyorum. Bilkent kampüsü de bunun için fazlasıyla elverişli. Deniz her zaman ilgimi çekmiştir. Yüzme, yelkencilik, şnorkel ile dalış ve su altı fotoğrafçılığı, her fırsat bulduğumda yapmaya çalıştığım etkinlikler arasındadır.

Vurgulamak istediğiniz bir konu kaldıysa söyleşimizi onunla bitirebiliriz.

Mezun ve öğrenci etkileşimine yönelik çalışmalarımızdan bahsetmek isterim. 2018'de Mühendislik Fakültesi mezunlarının öncülüğü ve desteğiyle Bilgisayar Mühendisliği üçüncü sınıf öğrencilerine bir mentörlük programı başlattık. Bu programa olan ilgi her yıl artıyor. Mentörlük desteği alan öğrencilerimizden çok güzel yorumlar duyuyorum. Tüm Bilkent mezunlarının kendi fakültelerindeki mentörlük programlarına destek vermelerini öneririm. Mezunlar ile öğrenciler arasında kurulacak bu tür iletişimler, Bilkentlilik ruhunun kuvvetlenmesine destek olacaktır.

H. Altay Güvenir Kimdir?

Prof. Dr. H. Altay Güvenir, doktorasını 1987'de Case Western Reserve Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Yapay zekâ, makine öğrenmesi ve veri madenciliği konularında araştırmalar yapmaktadır. Avrupa Birliği, Microsoft, Avea ve TÜBİTAK'ın desteklediği çeşitli projelerde yürütücü ve araştırmacı olarak görev almıştır. Makaleleri Artificial Intelligence, Machine Learning, IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering, Artificial Intelligence in Medicine, Applied Intelligence, Computers in Biology and Medicine, Europace, Gynecological Endocrinology, Medical & Biological Engineering & Computing, Medical & Biological Engineering & Computing, Information Systems, International Journal of Pattern Recognition and Artificial Intelligence, Computer Methods and Programs in Biomedicine gibi dergilerde yayımlanmış olan Dr. Güvenir, TÜBİTAK Hüsamet'in Tuğaç Araştırma Vakfı birincilik ödülü sahibidir. Bilkent Üniversitesi - TÜSİAD Bilgi Toplumu Forumu'nun direktörlüğünü yapmıştır. Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dekanı Dr. Güvenir, 2001 - 2019 yılları arasında Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün başkanlığını yürütmüştür.

*“Açık olmak ve değişimi
kucaklamak, küresel dünya
düzeninde çok değerlidir.”*

bir başarı öyküsü

Sodexo Birleşik Krallık Avantaj ve Ödüllendirme Hizmetleri İcra Kurulu Başkanı Burçin Ressamoğlu (Uluslararası İlişkiler 1994), dergimize kariyer öyküsünü ve yöneticilik anlayışını anlattı.

Bilkent diplomanızdan sonraki ilk kariyer adımlarınızı paylaşabilir misiniz?

1994'te yılında STFA OGDEN Hizmet ve İşletmecilik A.Ş.'de pazarlama uzmanı olarak kariyerime başladım. Kariyerimin ilk beş senesinde üç ayrı şirkette çalıştım, dört ayrı rol üstlendim ve şu dersleri çıkarttım: Ne istediğini bilecek ve onun için çalışacaksın; ama seçimlerini yaparken kısa vadeli değil, uzun süreli düşüneceksin.

STFA, o dönemde Amerikalı bir firma olan OGDEN ile ortaklığa başlamış ve büyük bir değişime girmişti. Beraber çalıştığım süreç yönetimi danışmanımız bana Türk Philips Tic. A.Ş.'de ilgimi çekebilecek bir pozisyondan bahsetti ve beni Philips'ten ilgili kişilerle tanıştırdı. Kısa sürede ticari pazarlama içerikli kariyer planlarımı bir yana koydum ve 1996'da Türk Philips Tic. A.Ş.'de süreç yöneticisi pozisyonuna başladım.

Philips, dönemin inovasyon ve teknoloji lideriydi. Ürün yönetimi, pazarlama ve satış konularında ileri düzey bir organizasyon olsa da ben tam istediğim alanda çalışmıyorum ve mutsuz hissediyordum. Tam bu sırada gençlik heyecanı ve cazibeli bir teklif uğruna Siemens'in pazarlama departmanına geçtim; fakat bu deneyimim yalnızca 13 ay sürdü.

Siemens, bir Alman sanayi devi idi; ancak benim pazarlamadaki hayallerimden çok farklıydı. Philips'ten ayrılmanın bir hata olduğunu anladım. Ne kadar zor olsa da tekrar Philips üst yönetiminin kapısını çaldım ve başkanımız Atok İlhan'a pazarlama alanında uzun süre ilerlemek istediğimi aktardım. Benim için iş dünyasının değerli liderlerinden biri olan Atok Bey de heyecanımı anlayışla karşılayınca Temmuz 1999'da Philips Tüketici Aydınlatma

Bölümü'nde ürün müdürlüğüne başladım. Bu olay, kariyerimin ilk dönüm noktasıdır.

Philips'te hangi görevlerde bulundunuz?

Philips'teki 14 yılım boyunca aydınlatma operasyonunun Türkiye ve Çin kanatlarında çalıştım. Hollanda, Polonya ve İsviçre'nin yanı sıra ve Orta Doğu bölgesel organizasyonunda ürün, pazarlama ve stratejik planlama departmanlarında farklı yöneticilik görevleri icra ettim.

Philips'in Tüketici Aydınlatma Bölümü Türkiye ülke başkanlığını yürüttüğüm sırada eşime kendi firmasından bir teklif geldi. Sene 2007, teklif edilen görevin yeri Çin. Çin'de bana bir fırsat doğar mı diyerek bizim bölümün dünya başkanına danıştım. Bölgedeki büyüme planına paralel olarak Asya Pasifik iş geliştirme direktörlüğü pozisyonu teklif edilince kabul ettim ve

2007'de küçük kızlarımızla birlikte Shenzen'e taşındık.

Asya Pasifik bölgesinde - Çin hariç - 10 ülkeden sorumlu oldum. Her hafta en az 2 ülke ziyaret ettiğim bir süreç başladı. Avustralya'dan Vietnam'a, Kore'den Endonezya'ya kadar Asya Pasifik ülkelerinde yeni iş ünitemizi kurmak amacıyla yerel Philips organizasyonları ve müşterilerle çalıştım.

Çin'de geçirdiğim 3 yıl, profesyonel ve kişisel olarak bana büyük bir deneyim sağladı. Orada öğrendiklerimi bana hiçbir eğitim ya da kitap veremez. İnsan ilişkileri ve iletişim her kapıyı açsa da farklı kültürlerde güvene dayalı ilişki kurmak hiç kolay değil; kendinize güvenip gidiyorsunuz ve birden şu duvarlara çarpıyorsunuz: kültürel farklılıklar, pazardaki dinamikler, çalışma şekilleri, beklenti yönetimi. . .

Uzak Doğu tabii ki çok farklı bir bölge. Her şeyi anlayıp uyum sağlayabilmek gerekiyor. Ne kadar esneksiniz? Nerede, nasıl bir denge sağlayabilirsiniz? Hem kendiniz olacaksınız hem de adapte olacaksınız! Çok zor günler geçirmeme rağmen hiç vazgeçmedim, her şeyden ders çıkardım ve yoluma devam ettim. 2010'a 7 ülkede 100 milyon dolar üzerinde bir ciroyla hedeflerimizi aşmıştık. Beni esas mutlu eden ise orada kurduğum dostluklardı. Bu dostluklar günümüzde de sürüyor. Özel günlerde bir gün Kore'den, bir gün Avustralya'dan mesaj alabilmek çok anlamlı.

Böyle başarılı bir konumdayken Sodexo'ya geçmeniz kişisel bir meydan okuma mıydı?

2010'da Philips'in Tüketici Aydınlatma Bölümü Orta Doğu ve Türkiye başkanı olarak atanıp ülkemize döndüm. İstanbul'dan çıktığım Orta Doğu seyahatleriyle 6 ülke

yönetmeye başladım; fakat 2007'den beri süren uzun soluklu yolculuklar hayat dengemi ve kalitemi olumsuz etkiliyordu artık. Bir değişiklik yapmam gerektiğine karar verdim ve arayışlarımın sonunda Sodexo ile tanıştım. 2012'de Sodexo Türkiye Avantaj ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ş.'de icra kurulu başkanı unvanıyla çalışmaya başladım.

Değişim kararını pek kolay aldığımı söyleyemem. Philips, profesyonel hayatımda çok önemli bir yerdedi; oradaki çalışma kültürü, iş ağı, 14 yılda oluşturduğum başarılı performans beni çok geliştirdi. Konfor alanımdan çıkıp tamamen farklı bir sektöre ve firmaya geçmek gerçekten kendime bir meydan okumaydı. Her zaman yeniliklere açık, inandığımı zorlayan, kolay kolay vazgeçmeyen, değerleri ve tutkuları yoğun yaşayan bir kişiyim; büyümeye ve gelişmeye çok istekli olduğumdan risk almak beni korkutmadı.

Hizmet sektöründe global bir Fransız şirketi olan Sodexo'nun Türkiye'de de güçlü bir pozisyonu var. Bahsettiğim dönemde şirket tüm dünyada büyük bir kurumsal değişim içindeydi. Benden beklentiler çok netti: kısa zamanda şirketi küresel stratejiler doğrultusunda konumlandırmak, dijitalleşirmeyi başlatmak ve pazar payını güçlendirmek! Bunun nasıl büyük bir değişim olduğunu başladıktan 3 ay sonra anca

kavrayabildim. Sektör farklı, müşteriler farklı, çalışanlar farklı ve her şeyden evvel şirket kültürü farklı. Sodexo'ya gelmemin en önemli nedeni, şirketin değerleri ile benim değerlerimin uyuşmasıydı; çünkü Sodexo'nun insan odaklı, sürekli ilerlemeyi düşünen ve takım ruhuna önem veren bir yapısı var. Bu da benim çok verimli çalışmamı, yenilikleri getirebilmemi, sağlam bir ekip kurup pazarda güçlenebilmemizi sağladı.

Sodexo'nun hizmet ağını özetleyebilir misiniz?

Sodexo, 67 ülkede bireylerin yaşam kalitesini artırmak amacıyla yerinde hizmet yönetimi, avantaj ve ödüllendirme hizmetleri, kişiye ve evlere özel hizmetler geliştiriyor ve sunuyor. Fransa'nın en büyük işvereni ve dünyada 470.000'den fazla çalışanı var. Her gün 100 milyondan fazla kişiye hizmet sunmanın tecrübesiyle yaşam kalitesi hizmetlerimizi geliştiriyor, sağlıklı ve iyi bir hayata katkı sağlıyor, çalışanların iş - yaşam dengesinin kurulması ve kurumların verimliliğinin artması için çalışıyoruz.

Türkiye'de yerinde hizmetler ile avantaj ve ödüllendirme hizmetleri için iki ayrı Sodexo şirketi 25 yıldan uzun bir süredir hizmet veriyor. Dünyada iş merkezleri ve fabrikalar, eğitim kurumları, sağlık kurumları, yerleşim dışı alanlar, yaşlı bakım merkezleri, askeri kurumlar, eğlence ve spor tesislerine hizmet

veriyoruz. İngiltere'de birçok hastane, üniversite ve hatta bazı hapishanelerin yönetimini yapıyoruz.

Sizin döneminizde Türkiye pazarı hangi konumdaydı?

Türkiye büyüyen ve Sodexo'nun payının güçlü olduğu bir pazardır. Sodexo, Türkiye'ye yatırım yapmaya her dönemde öncelik vermekte ve büyümeyi desteklemektedir.

Türkiye'deki yönetim her zaman diğer ülkelere örnek olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Birçok Türk vatandaşı, farklı Sodexo coğrafyalarında önemli görevlere atanıyor. Türkiye ayağımızdaki pek çok faaliyet de diğer ülkelerde parmakla gösteriliyor.

Sodexo'nun Birleşik Krallık operasyonuna transferiniz nasıl gerçekleşti? İngiltere'de sizi nasıl bir çalışma ortamı karşıladı?

Farklı bir ülkedeki bir göreve atanmamı yönetimle zaten görüşüyordum. O dönemde büyük kızım İngiltere üniversitelerine başvurmuştu ve yönetim de bunu biliyordu. Ocak 2018'de gelen teklifle Sodexo Birleşik Krallık avantaj ve ödüllendirme hizmetleri icra kurulu başkanı olarak Londra'da göreve başladım.

Dijitalleşme ve girişimcilik açısından çok ileri bir pazar olan İngiltere, Sodexo'nun diğer ülkelerine göre epey farklı bir ürün yelpazesine de sahiptir. Sodexo'nun dünyadaki ana avantaj ve ödüllendirme ürünü, işverenlerin çalışanlarına verdikleri yan hak olan yemek kartlarıdır; ancak İngiltere'de öğlen yemeği geleneği ve dolayısıyla yemek kartı pazarı yok. İşverenler, bağlılık ve motivasyon arttırmak için çalışanlarına yan haklar veriyor, takdir ve ödüllendirme hizmetleri sunuyor. Sodexo, İngiltere'de bu hizmetleri dijital platformda sunan Motivcom adlı bir firma satın almıştı 2016'da; ama büyüme hedefinin gerisinde kalmış ve bir değişime karar verilmişti. Bana da bu değişimde ön saflarda olabileceğim bir rol önerdiler. Gurur ve mutluluk verici bir teklifti. Tabii büyük kızımın da orada okuyacak olması ailece hızlı karar almamızı sağladı.

Covid-19 salgınının getirdiği olağanüstü koşullar altında iş yürütme modellerinizi ve liderlik anlayışınızı nasıl güncellediniz? Çalışan bağlılığı, tüketici davranışı ve müşteri etkileşimine yönelik gözlemlerinizi paylaşabilir misiniz?

Son 15 ay büyük bir hareketliliğe sahne oldu. Uzun bir süre kriz yönetmek zorunda kaldık. Mikro yönetim yapmaya çalışırken pandeminin uzun vade stratejilerine etkisini sürekli değerlendirdik. En büyük değişiklikler, ekipçe çalışmanın artması ve karar verme mekanizmalarının hızlanmasıydı. Evden çalışmanın getirdiği zorlukları ve azalan

sosyalleşmenin ilişkilerdeki etkilerini yönetmek de gerekti.

Ekipleri idare ve motive etmeye çalışırken onların ihtiyaçlarını tespit etmek için farklı yöntemler geliştirdik. Eskiden yaptığımız koridor konuşmalarının, kahve molalarının, öğlen yemekleri veya yürüyüşlerinin, iş-ev yolundaki muhabbetlerin ya da sosyal etkinliklerin yerlerini sanal kahve sohbetleri, evlere yolladığımız yemekler, yine evlere gönderilen sürpriz aktivite kutuları, sanal yarışmalar ve bunların ödül törenleri aldı. Liderlere daha çok görev düştü. İşin iyi tarafına bakarsak daha fazla etkinlik yaptık ve daha verimli olduk. Eskiden bütün şirketin katıldığı organizasyonları 6 ayda bir yapabiliyorduk; şimdi ayda bir toplanabiliyoruz. Bu süreçte kesinlikle iletişim hızlandı ve ulaştığımız kitleler genişledi. Müşterilerle daha sık bir araya gelip birlikte çözümler üretebiliyoruz. Pazardaki riskleri takip etmek için herkes daha etkin yöntemler geliştirdi ve dijital iletişime ayak uydurdu.

Biraz önce bahsettiğim gibi İngiltere'deki ana işimiz şirketlere, çalışanların bağlılığını ve verimliliğini arttırmak için dijital platformlarda yan haklar, ödüllendirme ve takdir hizmetleri sunmak. Burada en önemli parametre iletişimdir. Çalışanlarla olan iletişimimizi düzenli ve iki yönlü platformlara taşımaya öncelik verdik; tek bir mobil uygulama üzerinden çalışanları ödüllendirebiliyoruz. Personelimiz bütün yan haklarına ve ödülleri bir tuşla ulaşabiliyor. Örneğin, bugün bir çalışanımızı

proje başarısından dolayı takdir ettim. Onu bir alışveriş merkezi çekiyiyle ödüllendirdik. Çalışanımız kendi uygulamasında takdir mesajını gördü, açtı ve dijital çekine erişti.

Esnek ve evden çalışma konusunda çalışanlarla beraber yeni modeller geliştirdik. Hem fiziksel hem zihinsel sağlık hedefiyle birçok program başlattık. Bu süreçlerin temelinde yatan işbirlikçi çalışma anlayışı, performans ve verimlilikte en önemli ölçütümüzüdü. Pandemi sonrasında da esnek ve uzaktan çalışmanın devam edebileceğini öngörüyoruz. Dolayısıyla ofislerde geçirilecek zamanlarda sosyalleşmeye ve kolektif çalışmaya yer verecek yenilikler planlıyoruz. Ofislerde bir arada çalışmak, sosyalleşmek ve yüz yüze toplantı yapabilmeyen etkinliğinin ayrıca farkında olduğumuzdan dolayı yavaş yavaş normale dönebileceğimiz planlar da yapıyoruz.

Kariyerinizin başından beri çokuluslu organizasyonlarda çalışıyorsunuz. Bu uluslararası çeşitliliğin önemi ve yönetimi konusunda neler aktarmak istersiniz?

Farklı kültürlerde ve pazarlarda çalışırken öğrendiğim en önemli nokta, değişik bakış açılarını tecrübe etmek, paydaşları dinlemek, anlamak ve ona göre strateji belirlemek gerektiğidir. Herkesten bir şeyler öğrenebilirsiniz. Başkalarını dinlemeye hep zaman ayırmışım. Farklı fikirleri dinleyip karar veririm. Açık olmak ve değişimi kucaklamak, özellikle küresel dünya düzeninde çok değerlidir.

Sodexo'nun uluslararası kadın yetenek ve cinsiyet eşitliği forumlarında etkin bir rol üstleniyorsunuz. Bu konuyu bireysel ve kurumsal çerçevede yorumlayabilir misiniz?

Cinsiyet eşitsizliği bugün İngiltere'de olsun, dünyanın diğer yerlerinde olsun, çok ciddi bir gündem maddesidir. Bu eşitsizlikle mücadele, yıllardır hayatımın ana amaçlarından biridir. Kadının topluma katkısının ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması için gereken eğitimin halka verilmesi, yasal altyapının hazırlanması, kadının iş hayatında yer almaya teşvik edilmesi ve finansal

kaynaklara kolay erişebilmesi, devletlerin ana sorumluluklarıdır. Bütün paydaşlar cinsiyet eşitliğinin herkese getireceği olumlu etkiyi anlayarak hareket etmelidir ki eşitlik gerçeğe dönüşsün. Bu yolda her şeyin biz kadınlardan başladığına inanıyorum.

Bir Türk kadın lider olarak kadınlarımızı cesaretlendirmeye, Türkiye'de farklı şehirlerden genç kadınlara sivil toplum örgütleri aracılığıyla mentörlük yapmaya ciddi bir zaman ayırıyorum. Birkaç ay önce takvimlere işaretlediğimiz Dünya Kadınlar Günü kapsamında da Bilkentli kadın öğrencilere kısaca önerilerde

bulunmak istiyorum: Kendinizi bir birey olarak konumlandırın, olayları kişisel almayın, kadınlarla ilgili önyargılardan ilk siz kurtulun, kendinize en çok siz inanın, doğruluğuna inandığınız şeyler için savaşın, dayanışmaya önem verin.

Bir üst düzey yönetici olarak ajandanızda genelde neler yazar? İş sonunda hobilerinize vakit kalır mı?

Lider pozisyonunda ilerledikçe maalesef ajandanızı siz belirleyemiyorsunuz. Ajandanızı size ihtiyacı olanlar, müşterileriniz ve iş ortaklarınız belirliyor olsa da bazı kurallarım ve alışkanlıklarım var. Her sabah mesai başlamadan önce bir saat Microsoft Teams mesajlarına, e-postalara bakıp cevaplarımı gönderirim. O günün toplantılarına hazırlanacağım okumalarımı yaparım.

Her hafta en az yarım gün ajandamı toplantılara kapatır ve önceliklerime odaklanırım. Haftada bir kere de önceliklerimdeki ilerlememi değerlendirip programımı düzenlerim. Bazı toplantı taleplerini konusuna bakıp kabul etmeyebilirim. Müşteri veya çalışanın benimle bire bir çözeceği konulara da öncelik veririm. Sabah erken başlarım, akşam pek geç bitirmem. Pandemi öncesinde hafta sonları pek çalışmıyordum; ama biraz değişti bu durum.

Aileme, kızlarıma, kendime ve arkadaşlarıma mutlaka zaman ayırıyorum; bundan ödün vermem. 15 yaşındaki küçük kızım Damla ile Londra'da yaşıyorum. Büyük kızım Lal, Sheffield Üniversitesi'nde hukuk okuyor. Eşim Alp İstanbul'da çalışmaya devam ediyor. Salgın öncesinde sık sık eşim ve annem Londra'ya gelirdi, bizler de İstanbul'a giderdik. Bu aralar ne yazık ki birbirimizi daha az görüyoruz.

Bilkent Üniversitesi'nin size kişisel ve profesyonel anlamdaki katkılarını sorarak söyleşiyi bitirebiliriz.

Bilkent, hayatımın en güzel dönemiydi. 3 sene yurtta kaldım. Türkiye'nin farklı bölgelerinden güzel bir çeşitlilik vardı. Bugün de bağımızın devam ettiği, harika arkadaşlar edindim. Yükseköğretimde bence en değerli husus, akademisyenlerin öğrencilerle samimi ve açık bir iletişim kurabilmesi, onlara akademik katkının yanı sıra profesyonel olarak ve vizyon anlamında ilham vermesidir. Ben de gerçekten çok kıymetli hocalardan akademik bağlamda dersler aldığım gibi hayat dersleri de aldım. Okulumda uzun süredir geledim. Yakın gelecekte bir fırsat bulup kampüsü ziyaret etmeyi çok istiyorum. Dergi Bilkent'ten gelen bu söyleşi talebinin de beni çok mutlu ettiğini söylemeliyim.

“New York’ta çalışmanın en heyecan verici yanlarından biri, özel bir kentin yeniden yapılanmasında bir etkim olmasını hissetmemdir.”

şehir planlama

New York şehir Planlama Departmanı’nda imar uzmanı olarak görev yapan Dr. Harun Ekinoglu (Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı 2006), dergimizle mesleğinin ayrıntılarını paylaştı.

Bilkent'ten sonra kariyeriniz nasıl gelişti?

Bilkent'ten 2006 yılında yüksek şeref derecesiyle mezun oldum. Dördüncü sınıfın bahar yarıyılında UNESCO ve Kanada'nın Carleton Üniversitesi tarafından düzenlenen uluslararası bir kentsel tasarım öğrenci yarışmasına katılmıştık. Tarihi kentsel alan yenileme temalı bu yarışmada Antakya'nın tarihsel kent dokusu için ekipçe geliştirdiğimiz yenileme modeliyle 42 ülkeden 126 proje arasında ilk beşe girdik. Bilkent'in desteğiyle Pekin'e gidip UNESCO Asya Pasifik Ofisi'nden ödülümüzü aldık. Tam mezun olduğumuz dönem yaşanabilecek en güzel şeydi bu; hem çok sevinmiştik hem de bölümdeki hocalarımız gururlanmıştı.

Mezuniyetin ardından İstanbul hikâyem başladı. İstanbul, tarihsel derinliğiyle beni hep heyecanlandıran, kendi alanımda profesyonel ve akademik anlamda çalışmak istediğim bir şehirdi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), bana ilk görüşmede iş teklif etti. Tarihi Çevre Koruma Birimi'nde kentsel tasarımcı olarak çalışmaya başladım. Tarihi Yarımada, Beyoğlu ve Galata ağırlıklı çalışmalarda rol alıyordum. Yöneticilerim her fırsatta Bilkent mezun oluşumu vurgular, iyi bir eğitim aldığımı ve mesleğime duyduğum ilgiyi öne çıkarırlardı.

İBB'de hangi projelerde görev aldınız?

İlk günden başlayarak kendimi çok büyük projelerin içinde buldum. İlber Ortaylı, Semavi Eyice, Necdet Sakaoğlu gibi tarih duayenlerinden Tarihi Yarımada'yı öğreniyordum. Proje yönetiminin yanı sıra her gün çok sayıda kanun, yönetmelik, koruma kurulu kararı inceliyordum. Bu süreç bir buçuk yıl kadar devam etti. İTÜ'de yüksek lisansa da başlamıştım; ancak Milano Politeknik Üniversitesi'nden şehir planlama ve politika tasarımı üzerine kapsamlı bir yüksek lisans bursu alınca 2007 yılı ortalarında İBB'den ayrıldım ve Milano'ya yerleştim.

İtalya'daki yüksek lisansım, bana kentsel planlamanın ve tasarımın özel kentsel sorunları çözmeye dönük operasyonel ve yönetsel boyutlarını öğretti. Avrupa'nın planlama ve kentsel tasarım pratiğini kavradım. Tez araştırmam, tarihsel yerleşim Harput'un kamu-özel sektör ortaklığında mekânsal, sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik hedefiyle yenilenmesine yönelik bir model önerisiydi.

Mimarların, kentsel tasarımcıların, kent planlamacıların ve peyzaj mimarlarının en değerli sermayelerinden biri de mekân görgüleridir. Milano'daki yüksek lisans bana neredeyse bütün Avrupa'yı gezip görme olanağı da sundu. Akademik, sosyal ve kültürel açıdan dolu dolu geçen iki yıldan sonra eski yöneticilerim yeniden İBB'de çalışmamı istediler. Yaklaşık iki yıl Etüt ve Projeler Dairesi'nde iki farklı daire başkanına

danışmanlık yaptım. Tarihi kent alan yönetimine yoğunlaştım.

2010'da İTÜ'de şehir planlama doktora programına da başlamıştım. Hem çalışıp hem doktora yapmak biraz meşakkatliydi; ama İBB'de kapsamlı projelerin bir parçası olmak profesyonel anlamda büyük bir tatmin de getiriyordu. Benzersiz coğrafyası, tarihsel derinliği, kültürel zenginliği, kendine özgü altyapı problemleri, planlama ve politika kusurlarıyla kendi içinde bir kozmостur İstanbul. O dev yapının küçük ya da büyük herhangi bir sorununa tasarım ve planlama çözümleri aramak başlı başına heyecan vericiydi.

Danışmanlık sonrası üç yıl kadar Kentsel Tasarım Birimi'nde görev aldım. Yenikapı Transfer Noktası ve Arkeopark Alanı Uluslararası Mimari Proje Yarışması'nın yönetimindeyken Suha Özkan, Michael Sorkin, Odile Decq, Massimiliano Fuksas, Peter Eisenman gibi mimarlık kuram ve pratiğinde dünya çapındaki isimlerle çalıştım. Beyazıt Meydanı ve Yakın Çevresi Kentsel Tasarım Projesi'nde proje yöneticiliğinde bulundum. İstanbul Üniversitesi Beyazıt Kampüsü, 560 yıllık Kapalıçarşı, Beyazıt Külliyesi, Beyazıt Devlet Kütüphanesi gibi birçok önemli tarihi ve mimari yapıya ev sahipliği yapan ve bugün de sıkça kullanılan bir meydanın tasarım ve onay aşamalarını yönetmek büyük bir deneyimdi.

Bu arada doktora yeterlilik sınavlarımı da vermiş ve araştırma aşamasına geçmiştim. Kent morfolojisindeki değişimin bilgi entropisi kullanılarak ölçülmesi ve modellenmesiyle ilgili bir araştırma sürdürüyordum. Karmaşık veri setleri aracılığıyla bir modelleme yapabilmek için yazılım geliştirilmesi gerekiyordu; fakat bilgisayar mühendisliği hocalarına attığım e-postalara beklediğim geri dönüşleri alamadım. Bunun üzerine Columbia Üniversitesi'nin Mimarlık,

Planlama ve Koruma Fakültesi'nden aldığım araştırma davetini kabul ettim ve TÜBİTAK'tan kazandığım bursla New York'ta misafir araştırmacılığa başladım. Eylül 2015'te araştırmamı olgunlaştırıp Türkiye'ye döndüm; zamanımı tezi tamamlamaya ve uluslararası hakemli dergilerde yayın yapmaya ayırdım. İTÜ'deki tez hocamla birlikte iki dönem Kentsel Morfoloji dersini de verdik. Ocak 2018'de doktoramı tamamladım.

İBB'deki son üç yılımı (2015-2018) yakın geçmişte vefat eden eski başkan Kadir Topbaş'ın kültür, sanat ve turizm danışmanı Tülin Ersöz'ün yardımcılığı yaparak geçirdim. Kentsel tasarım, kültürel zenginlik ve şehir ekonomisi odaklı birçok projede yer aldım. İstanbul'un UNESCO Tasarım Şehri adaylık sürecinde proje yöneticiliği yaptım. Şehrin yaratıcı kapasitesinin yenilikçiliğe, istihdama, büyümeye ve sürdürülebilir kalkınmaya dönüşmesini kurgulayan bir programla İstanbul'a UNESCO Tasarım Şehri unvanını kalıcı olarak kazandırdık.

Bu unvanın açıklanması, Ekim 2017 ortalarında başkanın ve tüm danışmanlarının istifasından kısa bir süre sonra gerçekleşmişti. Atanan yönetim, bu projeye birlikte diğer birçok çalışmayı da gündemden düşüren kararlar aldı. Doktoramın bitişine denk gelen bu dönemde Haliç Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde yarı zamanlı olarak tasarım stüdyosu da yürütüyordum. Bir sonraki kariyer adımında tam zamanlı akademisyenlik kararı aldım. 2018-2019 akademik yılında Haliç Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde doktor öğretim üyesi olarak görev yaptım.

Kariyerinize ABD'de devam etmeye ne zaman karar verdiniz?

Haliç Üniversitesi'ne atanmamın ilk yılında New York Şehir Planlama Departmanı'ndan

imar hükümlerine uygun bir şekilde proje başvurularını yapıyorlar. Teklif edilen projelerin profiline göre disiplinlerarası uzmanların bulunduğu komisyonlarda öncelikle birkaç tur görüşmemiz ve teknik araştırmamız oluyor. Proje teklifleri bu komisyonlardan geçtikten sonra New York'a özgü birleşik arazi kullanımı inceleme prosedürü (Unified Land Use Review Procedure - ULURP) başlıyor. Başvuruların ilk incelemelerini imar uzmanları ve çevre etki değerlendirme uzmanları olarak bu prosedür çerçevesinde gerçekleştiriyoruz.

Şu an 50'nin üzerinde proje yürütüyorum. Yeniden geliştirmeler ve işlevlendirmeler için gereken imar değişikliği veya özel izin gerektiren başvurulara ait mimari projelerin ve diğer tüm yasal dokümanların teknik incelemelerini yapıp hukuk ekibine iletiyorum. Çevre etki değerlendirme uzmanları da eş zamanlı incelemeler sonrası raporlarını hukukçulara aktarıyorlar. Hukuk incelemesi bitince komisyon görüşmeleri için Şehir Planlama Departmanı'nın başkanı bilgilendiriliyor. Komisyon ise ilçelerden gelen halk kurullarının (community boards) görüşlerini de dikkate alarak son kararını veriyor.

Bilebileceğiniz üzere New York 5 ilçeden oluşuyor: Manhattan, Brooklyn, Queens, Staten Island ve Bronx. Bu ilçelerin her birinin seçime iş başına gelen yönetim örgütleri ve kendi iç komisyonları var. Şehir Planlama Komisyonu'nda görüşülecek her şey, ilçelerin değerlendirmeleri alındıktan sonra komisyona geliyor ve tüm bu veriler ışığında görüşülerek kabul, şartlı kabul veya reddediliyor. Tepeden inme kararlar verilmiyor; halkın sürekli katıldığı şeffaf toplantılar düzenleniyor; aşağıdan yukarıya doğru hareket eden ve yatayda denge-denetleme-geri bildirim mekanizmasını

iş teklifi aldım ve istifa ederek ABD'ye yerleştim. Akademik hevesim kursağında kalmıştı; fakat yine bir metropolde ve mesleki uygulamanın kalbinde çalışma şansını elde etmiştim. 2019 sonbaharında belediyenin Teknik İnceleme Birimi'nde imar uzmanı unvanıyla göreve başladım. Genel anlamda Amerikan kent planlama sistematiğini, özelde New York'u ve New York'un kent planlama anlayışını işin mutfağında öğrenmek adına bundan daha iyi bir fırsat olamazdı.

İçinde bulunduğunuz kurumsal işleyişten bahsedebilir misiniz?

Bağlı olduğum Şehir Planlama Departmanı, bildiğimiz belediyelere oranla daha teknokrat bir yapıyla hareket ediyor. Çalışanların hemen hepsi liyakat esasıyla görevlendiriliyor. Teknik kadrolarda akademik kökenli ya da akademikle bir şekilde bağlantılı çok sayıda uzman var. Seçimlerden sonra bizim belediyelerdeki işçi çıkarmalar veya politik müdahaleler yaşanmıyor. Yönetimler değişse de herkes uzmanlık alanında kalıyor ve işini yapmaya devam ediyor. Yeni gelen belediye başkanı sadece departman başkanlarını değiştiriyor ki bu da gayet anlaşılır bir durum.

Burada personeli siyasi değişimlerden koruyan bir mekanizma var. Ben bunu aslında devletçilik ilkesiyle bağdaştırıyorum. Devlette devamlılık, kamu hizmetlerinin sürekli gelişebilmesi ve kamudaki bilginin, deneyimin kuşaktan kuşağa aktarılabilmesi için olmazsa olmazdır. Atatürk ilkelerimizden biridir devletçilik; ancak bunda pek başarılı olmadığımızı kabul etmeliyiz. ABD'de bu başarılı olmuş. Çeşitlilik, kapsayıcılık, eşitlik ilkeleri ışığında dil, din, ırk ve cinsel kimlik özgürlüğünü koruyan bir organizasyonun parçasıyım.

Departmanınızın başlıca faaliyetlerine değinebilir misiniz? Siz hangi projeleri yürütüyorsunuz?

Şehir Planlama Departmanı'nın ana işlevlerini iki kategoride genellemek mümkün: New York'un birçok ölçekte 5,10,

25 ve 50 yıllık çevresel, mekânsal, sosyal, kültürel, ekonomik planlama hedeflerini şekillendirip güncellemek ve dünyanın en pahalı emlak piyasasına sahip olan bu kentin imar hareketlerini sürdürülebilirlik, adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ilkelerini gözeterek yönetmek.

İster kamu mülkiyeti olsun ister özel mülkiyet olsun, kente ilgili büyük ya da küçük ölçekli her imar hareketi temelde hukuksal bir olaydır. Hukukçular, Türkiye'de imar, şehircilik veya planlama süreçlerine maalesef sorun çözmek üzere en son aşamada katılıyor; oysa mahkeme süreci başladığında sorunlar çoktan krize dönüşmüş oluyor. New York'taki sistem bambaşka. Bize yapılan imar başvuruları hukuk büroları üzerinden ve imar uzmanı avukatlar tarafından gerçekleştiriliyor.

Avukatlar, mülk sahiplerini veya yatırımcıları temsilen sürece ilk dakikadan itibaren dâhil oluyorlar; mimarlar ve peyzaj mimarlarıyla birlikte New York'un 13 bin sayfalık

çalıştığı bir sistem işliyor. Kamu ve özel mülkiyete ait en küçük imar alanının projelendirilmesi ve geliştirilmesinde bile bu süreçlerin gerçekleşmesi gerekiyor.

2012'de Sandy kasırgasının Aşağı Manhattan kıyı bölgelerini ciddi şekilde etkilediği dönemde başlatılan Aşağı Manhattan Kıyı Dayanıklılığı Projesi, kendi birimimde proje yöneticiliğini üstlendiğim önemli işlerdendir. Bu uzun vadeli projede hem Güney Manhattan kent bölgesini iklim değişikliğinin etkilerine hazırlamanın yanı sıra şimdiki ve gelecek nesilleri koruyacak bir kentsel geliştirme ve uyum stratejisi öne çıkıyor. Ayrıca Financial District ve Seaport bölgelerinin dayanıklılığını artırıp olası kasırgalarda ve su seviyesi yükselmelerinde kıyının toparlanmasını hızlandırmayı amaçlayan projenin bütçesi yarım milyar dolar.

New York'ta gözlediğiniz arazi kullanımı ve imar problemleri nelerdir?

New York'ta gözlemediğim en temel sorunların başında konut krizi geliyor. Kent yönetimi dışı yayılarak büyümeyi desteklemeyen ve hatta zorlaştıran politikalar izliyor; dışı doğru büyüme yerine yapı alanların yeniden geliştirilmesi yoluyla konut üretimine gidiliyor ve yerel yönetim tam da bu noktada uygun fiyatlı konut üretimi için çeşitli imar teşvikleri veriyor. New York'un karar alıcıları ve uygulayıcıları, şehrin hangi bölgelerinde konut, altyapı, okul veya sosyal donatı ihtiyacı olduğunu açık veri olarak herkesle paylaşılabilir veri tabanından takip edebiliyor. Bu veri tabanı, birçok planlama kararında, imar sübvansiyon politikalarının geliştirilmesinde ve uygulamasında yol

gösterici nitelik taşıyor. Örneğin, belirli sayıda konut üretiminin üzerine çıkan gayrimenkul geliştirmelerde belli oranlarda uygun fiyatlı konut üretme mecburiyeti var. Yatırımcı da bunu göz önüne alarak projesini biçimlendiriyor.

New York'ta yaşamının ve çalışmanın zorluklarını ve heyecan verici yanlarını değerlendirebilir misiniz?

Benim için New York'ta yaşamının ve çalışmanın en heyecan verici yanlarından biri, böylesine özel bir kentin fiziksel çevresinin değişiminde ya da yeniden yapılanmasında az ya da çok bir etkim olmasıdır. Aynı duyguyu İstanbul'da çalışırken de hissediyordum.

Burası belki de dünyanın en heyecan veren metropolü. ABD'nin diğer metropollerinin bile sahip olmadığı bir kültürel çeşitliliğe sahip. Bu durum kent mekânına, mimariye, yeme-içme mekânlarının zenginliğine ve sanatsal atmosfere yansıyor. İstanbul'da on yıldan fazla yaşamış ve kentsel yoğunluğun ne olduğunu iyi bilen biri olarak New York'un yoğunluğuna dair bir şikâyetim olmadı. Sabah işe giderken ve akşam mesai bitiminde metrolardaki yoğunluk çok fazla; fakat bu yoğunluğun oldukça iyi yönetildiğini düşünüyorum. Covid-19, insanların metro kullanım alışkanlıklarını tamamen değiştirdi. Şu an birçok sektör evden çalışıyor olsa da her şey normale döndüğünde eski yoğunluğun bir daha asla yaşanmayacağı düşünülüyor.

New York, dünyada bireysel araç sahipliği oranı en düşük kentlerden biri. Bu da kentsel yoğunluğun iyi yönetildiğini

ve sürdürülebilirliğe önem verildiğini gösteriyor. İnsanlar toplu taşımaya veya bisiklete yöneliyor. Bisikletle güvenli seyahat edebileceğiniz altyapı oluşturulmuş. New York'ta yaşamının en dezavantajlı yanı, mal ve hizmetlerin nispeten pahalı olması. Ev kiralari çok yüksek. Yine de ekonominin büyüklüğü ve arz-talep dengesi düşünüldüğünde pahalılığın anormal olmadığını düşünüyorum.

Covid-19 salgını işinize ve hayatınıza ne ölçüde yansdı?

Çalışmalarımız olumsuz etkilenmedi. Uzaktan çalışma altyapısı hızla oluşturuldu. Ofisteyken kullandığımız basılı dokümanlar ve projeler dijitalle dönüştürüldü. Toplantılar, veri akışı ve iletişim çevrimiçi devam ediyor.

New York ise virüse hazırlıksız yakalandı; ne yazık ki uzun süre salgının küresel merkez üssü oldu ve çok can kaybı yaşadı. Pandeminin ilk günlerinde bizim departman salgın hastalık zamanlarında kentsel planlama ve tasarım odaklı bir komisyon kurdu. Benim de katıldığım bu komisyon, benzer krizlerin daha iyi yönetilmesine yönelik eylem planları ve politika önerileri tasarlıyor.

İstanbul ve New York'un benzeşen ya da ayrılan noktalarını mesleğiniz açısından yorumlar mısınız?

Planlama açısından bakalım. Halkın da katılıp denetleyebildiği planlama süreçleri ülkemizin planlama pratiğinde ne yazık ki yok. Kente dair kararlardan en son kent insanının haberi oluyor. Halkın görüşü, belediye meclislerinde alınan kararlara pek etki etmiyor. Türkiye'deki planlama

kanunları ve yönetmelik maddelerinin birçok yerinde kamu yararı ifadesine rastlıyorsunuz; ancak uygulamada halkın bu süreçlere ne kadar katıldığı sorusunun cevabı yoktur. İnsanımız, yaşadığı çevreyi ilgilendiren her konuda haberdar olmalı, fikirlerini sunmalı ve planlama aşamalarında aktif rol almalı. Seçilmiş bürokratların kent planı ve tasarımında her şeyi bilmesi ya da fark etmesi mümkün değil. New York'ta özellikle mahalle planlama süreçlerindeki doğrudan katılıma şahit olduktan sonra o anlayışın ülkemizde de rahatça uygulanabileceğini düşünüyorum.

İstanbul ve New York; dinamikleri, değer yarımları, kültürel kodları ve mekân dilleri olan, 24 saat uyumayan iki büyük şehir. New York, küresel bir finans merkezidir; aynı zamanda bir yaratıcılık ve kültür ocağıdır. İstanbul'un da kendi içinde çok potansiyelli yanları vardır; jeopolitik konumu, coğrafyası, kent kültürü ve tarihi onu her anlamda benzersiz kılar. Sürdürülebilirlikte New York hem Amerika'da hem dünyada üst sıralarda, İstanbul ise ne yazık ki çok gerilerdedir. Kişi başına düşen yeşil alanların yüzölçümlerine oranı New York'ta %27, İstanbul'da %2.2. New York yürünebilirlik ve bisikletle erişim parametrelerinde dünya sıralamasının üstlerinde, bireysel otomobil sahipliğinde ise ABD'de en altlardadır. Bunun temel sebebi, az önce de belirttiğim yaygın metro ağıdır. Kentin dışı doğru genişlemesinin desteklenmemesi, yoğun bir kentsel alanın ulaşım ihtiyacının metroyla karşılanması oluşu ve bu sayede karbon salınımının en düşük seviyede tutulması bence muhteşem.

İstanbul, her iki başlıkta da iyi performans sergileyemiyor. Toplu ulaşım altyapısı geliyor olsa da şehrin hızla büyümesi ve kontrolsüzce dışı doğru genişlemesi, insanların otomobil sahibi olmaktan vazgeçmemesinin başlıca nedenleridir.

Geçtiğimiz yıllarda çıkan kitabınıza da bir parantez açmak ister misiniz?

Kitabın ilginç bir hikâyesi var. İTÜ'deki doktoram sırasında Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nden Tasarım Tarihi ve Eleştiri dersi alıyordum. O dönemde taksilerin standartlarını yükseltmek amacıyla hem İBB hem New York Taksi Limuzin Komisyonu tarafından tasarım yarışmaları açılmıştı. Dersin sonunda İstanbul ve New York'un taksi tasarım yarışmalarına ve katılımcı yöntemlerine dair karşılaştırmalı bir inceleme yazısı yazdım. Dersin hocası da bu çalışmanın makaleye dönüşecek potansiyelde olduğunu söyledi.

İlk kez bir çalışmamın yayımlanabileceği fikri beni heyecanlandırmıştı. İstanbul'un taksi tasarım yarışmasında bizzat çalışmış olduğumdan ve New York'taki yarışmayı takip ettiğimden ötürü elimde bayağı veri bulunuyordu. İstanbul ve New York'un benzer ve farklı kent dinamiklerine bakıp şu sorulara cevap arayan bir makale kaleme aldım: Tasarım bir politik ajanda gündemi olursa iyi tasarıma ulaşılabilir mi? Katılımcı tasarım modelleri, politik bir ajandayla doğru tasarlanabilir mi? Bu çalışma, Kasım 2015'te A/Z İTÜ Journal of the Faculty of Architecture'da yayımlandı. Almanya'dan

bir yayınevini yetkilileri benimle iletişime geçtiler ve makaleyi genişletmem durumunda kitaplaştırabileceklerini söylediler. Gerekli çalışmaları yaklaşık bir yılda tamamladım. "Favorite Design vs. Good Design" kitabım 2017 yazında basıldı. 2019 yılı sonlarında misafir jüri üyesi olarak Pratt Institute Mimarlık Bölümü'ne gittiğimde okulun kütüphanesinde kitabın bir kopyasını görmüş ve çok mutlu olmuştum.

Burada bir makalemde de bahsetmek isterim. Algoritmalar yoluyla oluşturulan tasarım örüntüleri, günümüzde hızlı işlemcilerle öğrenebilen akıllı makinelere, bir başka deyişle tasarım robotlarına dönüştü. Çevresel, jeolojik, iklimsel ve benzeri birçok değişkenin aynı anda ve büyük bir hızla işlenmesiyle yapılar ve hatta yerleşimler tasarlanabiliyor. Peki, mimari tasarım öğrenen robotlar eliyle gerçekten başarılı olabilir mi ya da tasarım robotları mimarlığı insanlardan devralabilir mi? Bu sorular üzerine temellendirdiğim bir makalem, geçtiğimiz yıl Symmetry: Culture and Science dergisinde yayımlanmıştı.

Sosyal hayatta nelerle ilgileniyorsunuz?

Benim için iyi bir sosyal hayat, verimli bir zihnin ve başarılı bir iş hayatının olmazsa olmazıdır. Ne kadar çok çalışırsam çalışayım ya da ne kadar yoğun olursam olayım, spor yapmaktan vazgeçmem. Ayrıca bisikletle Manhattan'da turlarım. Manhattan'ın labirentimsi yapısını kulağımda müzikle keşfetmek, özellikle Midtown East ve West bölgelerinde gezerken çok keyifli ve dinlendirici olur. Dünya mutfaklarından restoranların yoğun olduğu bir mahallede yaşıyorum; her fırsatta farklı kültürlerin yemeklerini deniyorum. Pandemi öncesinde her ay Broadway gösterilerine de giderdim.

Bilkent sizin için ne anlam ifade ediyor?

Bilkentli olmak, her zaman gururla taşıdığım bir etikettir. Bilkent, benim zihnen gelişip olgunlaştığım, kendimi çok yönlü geliştirdiğim, dünyayı anladığım ve mesleğimi kavrayıp ona bağlandığım yerdir. Bilkent Üniversitesi, bize dünyaya özgüvenle bakmayı ve o güven duygusuyla hedeflerimizi gerçekleştirebilmeyi öğretti. İnsan kendine güvendiği müddetçe yılmadan ve vazgeçmeden mücadele veriyor. O mücadele her ne kadar kişisel gözüksede arka planda bize temel donanımımızı veren bir üniversiteyle birlikte o üniversitenin kaldırıcı etkisi duruyor.

Bilkent, Amerika'da da çok iyi tanınan bir üniversite. Şu an çalıştığım kamu kurumunda bile biliniyor olması mutluluk veren bir ayrıntı. Bilkent'in bendeki yeri çok özeldir. Bir gün yine güneşli bir havada MSSF'nin yanındaki çimlere uzanıp müzik dinlerken Ankara'yı izlemek istiyorum, tıpkı öğrencilik günlerimde yaptığım gibi. Dergi Bilkent'in bu sayısında bana yer verdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

“Yürüyüş rotalarının kültürel, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğe büyük katkısı olabilir.”

kültür turizmi

Antalya’da Kültür Rotaları Derneği’nin proje koordinatörlüğünü yürüten Hüseyin Eryurt (Arkeoloji 2004) ile keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik.

Bilkent'ten sonraki akademik ve profesyonel çalışmalarınızı öğrenebilir miyiz?

O zamanki adıyla Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nden 2004'te mezun oldum. Bir uluslararası deniz taşımacılığı şirketinde operasyon koordinatörlüğü yaptıktan sonra 2008'de İtalya'ya gittim; Sicilya'daki Scuola Superiore di Catania'da kültürel miras yönetimi yüksek lisans eğitimi aldım. Bu süreçte müzelerde pazarlama konulu tez çalışmamı yazmak üzere İstanbul'da Rahmi M. Koç Müzesi'nde staj da yaptım. Ardından iki sezon boyunca Chicago Üniversitesi'nin Gaziantep'te yürüttüğü kazı çalışmalarında kamp sorumlusu olarak görev aldım. Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nde Latince ve müzecilik dersleri verdim. 2012'den bu yana Kültür Rotaları Derneği (KRD) bünyesinde proje koordinatörüyüm. Kâr amacı gütmeyen, Antalya merkezli bir sivil toplum örgütüyüz.

Kültür Rotaları Derneği'yle yollarınız nasıl keşitti?

Tarihi veya arkeolojik sit alanları ile tabiat varlıklarının kırsal ekonomiyi destekleyebilecek, sürdürülebilir nitelikte turizm araçları olarak değerlendirilmesi konusunda ilk kez yüksek lisansta karşılaşmıştım. Dünyada iyi örnekler olmasına rağmen ülkemizde bu alanda hizmet veren kurumların sayısı yok denecek kadar azdı. T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın tavsiyesi ve bu işe gönülünü

vermiş kişilerin girişimiyle faaliyete geçen KRD, tam da bu konularla ilgilendiğim bir dönemde karşıma çıkmıştı.

Dernekte hangi sorumlulukları üstleniyorsunuz?

Ulusal ve uluslararası hibe programlarına yazdığımız projelerin yönetiminden sorumluyum. Avrupa ve dünyadaki çeşitli yürüyüş güzergâhlarının temsil edildiği uluslararası oluşumlarda, Türkiye'deki kültür rotalarının yaygınlaştırılması için çeşitli çalışmalar da yürütüyorum.

Kültür rotası kavramını birkaç cümleyle tanımlayabilir misiniz?

Tarihsel, kültürel veya doğal bir temayı takip eden, sürdürülebilir kırsal turizme hizmet eden uzun mesafe yürüyüş, bisiklet ya da at binme güzergâhları şeklinde tanımlayabiliriz. Kitle turizmine alternatif arayan, yerel halkla doğrudan iletişime geçerek ziyaret ettikleri bölgenin kültürünü öğrenmeyi tercih eden gezginler için geliştirilen bu güzergâhlar, geçtikleri yerlerin halklarına ekonomik ve sosyokültürel katkı sağlamaktadır.

Derneğin tarihçesi ve amaçlarını anlatabilir misiniz?

Likya Yolu, Frig Yolu, Hitit Yolu gibi farklı yürüyüş güzergâhlarının ortaya çıkmasında emeği geçen veya bu rotalara kişisel ya da mesleki ilgi duyan bir grup insanın çabalarıyla kurulduk. Başlıca amaçlarımızı şöyle sıralayabiliriz: genellikle kırsalda bulunan uzun mesafe yürüyüş ve bisiklet güzergâhlarının oluşturulması, bu güzergâhların geçtiği yerlerdeki kültürel ve doğal yapının korunup bölge halkına gelir alternatifi sağlayacak şekilde tanıtılması.

KRD olarak farklı kıtalardan uluslararası üne sahip rotaların bir araya gelerek oluşturduğu Dünya Yürüyüş Yolları Birliği'nde kültür komitesi yöneticiliğini de yürütüyoruz ve Avrupa Konseyi'nin Avrupa Kültür Rotaları Enstitüsü'nde Türkiye'deki rotaları temsil ediyoruz.

Bir rotanın oluşma aşamalarından bahsedebilir misiniz?

Bir kültür rotası oluşturma aşamalarını üç genel bölüme ayırmak mümkündür. Bunlardan ilki araştırma aşamasıdır. Bu başlangıç aşamasında, çalışmak istediğiniz bölgenin coğrafi özellikleri, turistik kültürel ve doğal cazibe merkezleri, müdahil olabilecek yerel kamu, özel sektör, sivil toplum ve benzeri paydaşların belirlenmesi gibi farklı konulara dair araştırma yapmanız, rotanızın temasını bu bilgiler doğrultusunda belirlemeniz gerekmektedir.

Bu süreçte edindiğiniz bilgiler, saha çalışmaları diye adlandırabileceğimiz ikinci aşamada daha detaylı incelenir. Masa başında belirlediğiniz her bir yerin tek tek ziyaret edilmesi gerekir. İlk etapta haritalar, Google Earth, GPS gibi araçlar yardımıyla yaklaşık olarak belirlediğiniz güzergâhı, arazinin son durumunu da gözlemleyebileceğiniz saha çalışmaları sırasında son hâline getirirsiniz.

Arazi çalışmalarının önemli bir bölümü de yürüdüğünüz esnada GPS verisinin toplanması ve gerekli izinler alındıktan sonra güzergâhın uluslararası standartlarda kırmızı ve beyaz boyalarla işaretlenmesinden ibarettir. Bu iki uygulama, rotayı kullanacak kişilerin kaybolma riskini azaltacaktır. Sonuncu adımda ise aslında ilk iki aşamada da başlamış olabileceğiniz ulusal ve uluslararası tanıtım faaliyetlerine ağırlık vermeniz gerekir. Bunun için hem dijital hem de geleneksel pazarlama yöntemlerinden faydalanabilirsiniz. Tüm bu aşamalara yerel halkı aktif olarak katabilmek de ayrıca önemlidir.

Rotalarınızı hangi ölçütlere göre sınıflandırıyorsunuz? Bu rotaları genelde kimler kullanıyor?

Dernek yönetim kuruluna göre her bir rota kültürel veya tarihi bir temaya sahip olmalıdır. Likya Yolu, Karia Yolu, Troya Kültür Rotası'nda olduğu gibi eski bir uygarlık, Gastronomi Rotası'nda olduğu gibi yaşayan yerel kültür ya da Evliya

Çelebi Yolu ve Aziz Paul Yolu örneğindeki gibi tarihte önem kazanmış şahsiyetler, rotaların temalarına esin kaynağı oluşturabilmektedir. Kaçkarlar veya Yenice ormanları rotalarındaki gibi yöredeki tabiat unsurlarının dikkate alındığı örnekler de verebiliriz.

Tüm bu rotaları yerli ve yabancı turistler, rota üzerinde konaklama, yeme-içme ve ulaşım hizmeti veren bölge halkı, tur düzenleyen seyahat acenteleri ve rehberler gibi özel sektör temsilcileri kullanabilmektedir.

Üye profiliniz hangi mesleki gruplarını kapsıyor? Gönüllü katılımcılarınız da var mı?

Dernek üyeleri arasında turist rehberleri, bitki bilimciler, konaklama işletmesi veya acente sahipleri, turizm veya kültür mirası araştırmacıları gibi kişiler ve grupları sayabiliriz. Rotalar üzerinde her yıl birkaç kez düzenlediğimiz temizlik, bakım, onarım ve işaretleme çalışmalarında ise genellikle gönüllülerden yardım alıyoruz.

Şimdiye kadar ABD, Almanya, Avustralya, Kanada, Mısır, Peru gibi pek çok ülkeden birçok gönüllü çalışanımız oldu. Türkiye'den birlikte çalıştığımız gönüllüler ise genellikle üniversitelerin farklı bölümlerinden gelen öğrencilerdir.

Yerel veya uluslararası işbirlikleri gerçekleştiriyor musunuz?

Son dönem çalışmalarımızda İtalya'dan çıkıp Balkanlar üzerinden Antalya-Demre'ye kadar uzanan, Avrasya Yolu adını taşıyan, binlerce kilometrelik sınır ötesi bir yürüyüş parkuru ortaya çıktı. Bu rotanın ihtiyaçlarının karşılanması ve tanıtılmasına yönelik idari işlerin belediyeler tarafından yapılmasını istiyoruz.

Bu doğrultuda ortaklık sözleşmesi imzaladığımız bazı belediyelerin çalışanları ve Avrupa'daki diğer rota yöneticisi ortaklarımızla iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşması için işbirliği içerisindeyiz. Avrasya Yolu'nun uluslararası bir görünürlük kazanması amacıyla T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın çeşitli birimleri ile çalışmalar yürütüyoruz.

Derneğinizin turizme ve yöresel hayata ne gibi katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?

Kültür rotaları, genelde kaynakların hızlı tüketimine yol açabilen ve çevreye zarar verebilen kitle turizmine bir alternatif veya tepki olarak ortaya çıkmış turizm ürünleridir. Bu açıdan bakıldığında rotaların kültürel, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğe katkısı büyük olabilir. Yaptığımız saha çalışmalarında denk geldiğimiz arkeolojik buluntuları potansiyel kültür varlığı olarak görüyor, tescil ya da koruma altına aldırma için çalışıyoruz.

İlgili güzergâhların resmi makamlarca kayda geçirilerek korunması, maden ve taş ocakları, yeni asfalt yol yapımı, hidroelektrik

santrallerinin ve benzeri çalışmaların yarattığı tahribatın önüne geçebilecek bir işlev görüyor. Rotalar, ziraat dışında ek bir gelir ihtiyacı duyan köy halklarına turizmden faydalanma imkânı da sağlıyor. Bu işleyiş doğru değerlendirilirse kırsaldan kente göçün önüne bile geçebilecek bir güç yaratılabilir.

Arkeoloji eğitimi almış olmanız dernekteki çalışmalara nasıl yansıyor?

Çoğu kültür rotası, genellikle öğren yerleri gibi cazibe merkezlerine uğrar ve antik yollar, anıtlar gibi somut kültür mirasının izini sürer. Arkeolojik bir sit alanını ziyaret ederken oranın yalnızca geçmişte veya günümüzdeki durumuyla değil, her ikisini de kapsayan, coğrafi özelliklerini de göz önüne alan bir incelemeyle değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Lisansta arkeoloji, yüksek lisansta ise kültür miras yönetimi eğitimi almış olmanın bu anlamda bir fark yarattığını söyleyebilirim.

Yaptığımız çalışmaların arkeolojik buluntuların kayda geçirilmesini de

içerdiğinden söz etmişim. Özellikle bu tarz buluntuların tescil altına alınması için gerçekleştirdiğimiz başvurularda tanım ve inceleme yaparken arkeoloji bilgimin faydası olabiliyor. Kalıntıların günümüzde yöre halkı tarafından tanınıp sahiplenmesi ve korunması da büyük önem teşkil ediyor; bu da kültürel miras yönetiminin en önemli yanlarından biri olarak karşımıza çıkıyor. Yaptığımız çalışmalar ve projelerde bu konularda edindiğim bilgi ve tecrübenin kullanılmasına özellikle dikkat etmeye çalışıyorum.

Rotalarınız Covid-19'dan etkilendi mi?

Küresel turizm, Birleşmiş Milletler verilerine göre 2020'nin ilk yarısındaki %70'e yakın düşüş yaşadı. Bu durum bizim çalışma programımıza da yansdı. Yine de hem bizde hem diğer ülkelerde kısıtlamalara birtakım esneklikler getirilmeye başlayınca doğa sporları ve özellikle yürüyüş turizmine talep arttı; çünkü yürüyüş rotaları kalabalıktan uzak kalan kırsal kesimlerde bulunuyor.

Bilkent'teki eğitim hayatınızdan aklınızda neler kaldı?

Arkeolojiye dair edindiğimiz teknik bilgiyi sahada uygulamalı öğrenme fırsatı yakaladık. Bütüncül bir yaklaşımla verilen yabancı diller ve eski çağ dillerini seçmeli ders olarak alabildik. Ben de Latince ve Almancaya lisanstayken başlamıştım.

Bilkent Üniversitesi'nde öğrenim gördüğümüz bölümle doğrudan veya dolaylı olarak ilgisi olan tüm alanlar için çok çeşitli ve kapsamlı teorik ve pratik imkânlar sunulur. Lisans eğitimime başladığım 1999'da internet ülkemizde yeni yeni yaygınlaşmaktaydı ve okulun sağladığı teknolojik olanaklar o dönemde bile uluslararası standarttaydı. Günümüz koşullarında kaçınılmazlaşan uzaktan eğitim, bazı dersler için üniversitenin New York ofisiyle uydu bağlantısı kurularak bundan 20 yıl önce verilebiliyordu.

